

Predmet C-627/23**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

13. listopada 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour de cassation (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

29. rujna 2023.

Žalitelji u kasacijskom postupku:

Commune de Schaerbeek

Commune de Linkebeek

Druga stranka u kasacijskom postupku:

Holding Communal SA

1. Predmet i podaci o sporu:

- 1 Dioničko društvo Holding communal (prije Crédit communal de Belgique) financira pokrajine i općine koje su njegovi dioničari. To društvo ima velik udio u dioničkom društvu Dexia i u dioničkom društvu Dexia banque (sada Belfius banque).
- 2 Kako bi se suočilo s bankovnom krizom 2008., sudjelovalo je u povećanju kapitala dioničkog društva Dexia u iznosu od 500 milijuna eura. Kako bi mogao ispuniti tu obvezu, upravni odbor dioničkog društva Holding communal odlučio je zatražiti pomoć dioničara te im je predložio povećanje kapitala osobito novčanim ulaganjima, koje je odobreno na glavnoj skupštini dioničara održanoj 30. rujna 2009.
- 3 Svi su dioničari pristali sudjelovati u povećanju kapitala.
- 4 Izvanredna glavna skupština dioničkog društva Holding communal donijela je 7. prosinca 2011. odluku o njegovu prestanku i likvidaciji. Budući da se dobit od

likvidacije nije mogla raspodijeliti, dioničari su izgubili sve upise povećanja kapitala.

- 5 Commune de Schaerbeek (Općina Schaerbeek) i Commune de Linkebeek (Općina Linkebeek) nastoje poništiti svoje upise povećanja kapitala jer prije nego što se od dioničara zatražilo da sudjeluju u povećanju kapitala nije objavljen prospekt.
- 6 Presudom od 12. travnja 2022. cour d’appel de Bruxelles (Žalbeni sud u Bruxellesu, Belgija) potvrdio je presudu kojom je odbijen njihov zahtjev. Kao i prvostupanjski sud, cour d’appel de Bruxelles (Žalbeni sud u Bruxellesu) smatrao je da instrumenti koji su izdani tijekom spornog povećanja kapitala nisu prenosivi vrijednosni papiri, s obzirom na to da nisu utrživi, tako da se ne primjenjuje zakon kojim se propisuje objava „prospekta”.
- 7 Cour de cassation (Kasacijski sud, Belgija), kojem je podnesena žalba, ispituje pojam prenosivog vrijednosnog papira iz direktive koja se prenosi belgijskim zakonom.

2. Odredbe o kojima je riječ:

A. *Pravo Unije*

Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ

- 8 Člankom 1., naslovljenim „Svrha i područje primjene”, određuje se:

„1. Svrha je ove Direktive uskladiti zahtjeve za sastavljanje, odobrenje i distribuciju prospekta koji se treba objaviti kad su vrijednosni papiri ponudeni javnosti ili uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu sa sjedištem u državi članici ili koje posluje u državi članici.”
- 9 Člankom 2., naslovljenim „Definicije”, određuje se:

„1. U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

 - (a) ‚vrijednosni papiri’ znači prenosivi vrijednosni papiri kako je definirano člankom 1. stavkom 4. Direktive 93/22/EEZ s izuzetkom instrumenata tržišta novca kako su definirani člankom 1. stavkom 5. Direktive 93/22/EEZ, s dospijecem manjim od 12 mjeseci. Na ove instrumente se može primjenjivati nacionalno zakonodavstvo; [...]”

Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ

10 Člankom 4., naslovljenim „Definicije”, određuje se:

„1. U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(18) ‚Prenosivi vrijednosni papiri’ znači vrste vrijednosnih papira koji su prenosivi na tržištu kapitala, osim instrumenata plaćanja, kao što su:

(a) dionice i drugi vrijednosni papiri istog značaja koji predstavljaju udio u kapitalu ili članskim pravima u društvima ili drugim pravnim osobama, te potvrde o deponiranim dionicama;

[...]”

11 Člankom 69. određuje se:

„Stavljanje izvan snage Direktive 93/22/EEZ

Direktiva 93/22/EEZ stavlja se izvan snage s učinkom od 1. studenoga 2007. Upućivanja na Direktivu 93/22/EEZ smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu. Upućivanja na pojmove definirane u Direktivi 93/22/EEZ ili na članke te Direktive smatraju se upućivanjima na jednake pojmove definirane u ovoj Direktivi ili na njezine članke.”

B. Belgijsko pravo

12 Direktiva 2003/71 prenesena je u belgijsko pravo loijem du 16 juin 2006, relative aux offres publiques d’instruments de placement et aux admissions d’instruments de placement à la négociation sur des marchés réglementés (Zakon od 16. lipnja 2006. o javnim ponudama ulagačkih instrumenata i uvrštavanju ulagačkih instrumenata za trgovanje na uređenim tržištima).

3. Stajališta stranaka:

A. Općine Schaerbeek i Linkebeek

13 Zakonom od 16. lipnja 2006., koji se također naziva „Zakon o prospektu”, predviđa se da svaka javna ponuda ulagačkih instrumenata na belgijskom državnom području i svako uvrštavanje ulagačkih instrumenata za trgovanje na belgijskom uređenom tržištu zahtijevaju da, ovisno o slučaju, izdavatelj,

ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje na uređenom tržištu prethodno objave prospekt.

- 14 Budući da prethodno nije objavljen prospekt, sporni upisi povećanja kapitala apsolutno su ništavi.
- 15 Prvostupanjski sud pogrešno je odlučio da „Zakon o prospektu” nije primjenjiv u ovom slučaju zbog toga što povećanje kapitala nije dovelo do izdavanja „prenosivih vrijednosnih papira” u smislu „Zakona o prospektu” jer se izdanim dionicama nije moglo trgovati na tržištu kapitala, s obzirom na to da su ih mogla imati samo općinska i pokrajinska tijela i da je za njihov prijenos bilo potrebno odobrenje upravnog odbora.
- 16 Naime, iz teksta zakona proizlazi da prenosivi vrijednosni papiri, čija ponuda koja je upućena osobama treba dovesti do prethodne objave prospekta, bez ograničenja obuhvaćaju „dionice”. Osobe kojima je ponuda upućena u tom zakonu nisu definirane. U njemu nije navedeno ni da te osobe ne mogu imati zajedničke udjele ni da ne mogu već biti dioničari. Tim se zakonskim odredbama uopće ne zahtijeva da se za njihovu primjenu na prijenos tih dionica ne primjenjuju nikakvi uvjeti.
- 17 Slijedom toga, neovisno o tome primjenjuju li se na njihov prijenos ograničenja, kao što je potreba dobivanja odobrenja upravnog odbora, ili o tome pripadaju li „osobe” o kojima je riječ određenoj kategoriji, kao što su općinska i pokrajinska tijela, to ne utječe na primjenu Zakona od 16. lipnja 2006.
- 18 Na temelju postojanja tih obilježja ne može se isključiti mogućnost trgovanja dionicama društva na tržištima kapitala, a stoga ih se ne može ni izuzeti iz područja primjene Zakona od 16. lipnja 2006. isključivo na toj osnovi.
- 19 Osim toga, prvostupanjski sud pogrešno je naveo da, „iako je zakonodavac namjeravao u ulagačke instrumente uključiti sve dionice, uključujući dionice koje nisu utržive, u članku 5. Zakona od 16. lipnja 2006. [koji se temelji na članku 4. stavku 1. točki 18. Direktive 2004/39] nije predvidio da su samo utržive dionice prenosivi vrijednosni papiri i stoga ulagački instrumenti u smislu Zakona [od 16. lipnja 2006.].
- 20 Međutim, dionicama društava se, neovisno o uvjetima i mogućim postupcima koje treba poštovati prilikom njihova prijenosa, i dalje može trgovati na tržištima kapitala, čak i ako to trgovanje treba dovesti do transakcije s općinskim i pokrajinskim tijelima i ako ga mora odobriti upravni odbor.

B. Dioničko društvo Holding communal

- 21 Dioničko društvo Holding communal osporava primjenu Zakona od 16. lipnja 2006. i slaže se s ocjenama prvostupanjskog suda.

4. Ocjena Coura de cassation (Kasacijski sud):

- 22 Na temelju Zakona od 16. lipnja 2006., prenosivim vrijednosnim papirima valja smatrati sve kategorije ulagačkih instrumenata koji su prenosivi na tržištu kapitala, kao što su osobito dionice društava.
- 23 U pobijanoj presudi coura d'appel de Bruxelles (Žalbeni sud u Bruxellesu) navodi se da je „prvostupanjski sud odlučio da Zakon [od 16. lipnja 2006.] nije primjenjiv u ovom slučaju zbog toga što sporno povećanje kapitala nije dovelo do izdavanja ‚prenosivih vrijednosnih papira‘ u smislu tog zakona jer se izdanim dionicama nije moglo trgovati na tržištu kapitala” te se potvrđuje da te dionice „nisu bile prenosivi vrijednosni papiri u smislu Zakona [od 16. lipnja 2006.]”, s obzirom na to da su takve dionice „mogla imati samo općinska i pokrajinska tijela i [da] je za njihov prijenos bilo potrebno odobrenje upravnog odbora”.
- 24 Zakonom od 16. lipnja 2006. u belgijsko pravo prenosi se prethodno navedena Direktiva 2003/71/EZ.
- 25 Budući da ispitivanje žalbenog razloga podrazumijeva tumačenje članka 2. stavka 1. točke (a) Direktive 2003/71/EZ, u kojem se upućuje na članak 4. stavak 1. točku 18. Direktive 2004/39/EZ, Sudu Europske unije valja uputiti prethodno pitanje navedeno u nastavku.

5. Prethodno pitanje:

- 26 Cour de cassation (Kasacijski sud) prekida postupak dok Sud Europske unije ne odgovori na sljedeće prethodno pitanje:

„Trebaju li članak 2. stavak 1. točka (a) Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ, u kojem se upućuje na članak 4. stavak 1. točku 18. Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ, tumačiti na način da pojam prenosivog vrijednosnog papira, koji je prenosiv na tržištu kapitala, uključuje dionice holding društva koje mogu imati samo pokrajine i općine te za čiji je prijenos potrebno odobrenje upravnog odbora?”